

Huvudman

Färgelanda kommun
kommun@fargelanda.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Högsätters skola F-6 i Färgelanda kommun

---

Beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Färgelanda kommun att **senast den 20 september 2022** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister rörande särskilt stöd och åtgärder mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Färgelanda kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektor tillsammans med lärare gör en sammanställning av vilka elever som befaras att inte nå kunskapskraven trots att stöd getts i form av extra anpassningar eller det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Detta ska dokumenteras och dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § samt Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet [2010:37], nedan Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).
2. Se till att rektorn, beträffande varje elev som har uppmärksamats enligt ovan, säkerställer att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som genomförts eller påbörjats under perioden 21 april 2022 – 19 september 2022. Denna

dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

3. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 13 september 2022, ska rektorn fatta beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas under perioden 21 april 2022 – 19 september 2022. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att färdigställa en aktuell plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever och en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska upprättas under medverkan av eleverna (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling samt Lgr 11, 2.1 Normer och värden).

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Högsätters skola F-6 i Färgelanda kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Högsätters skola F-6 följer gällande bestämmelser om särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 8 och 9 mars 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans ordningsregler samt plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2019/20 samt 2021/22. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen

och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framkommer att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds när lärare anmäler till rektorn att extra anpassningar inte längre är tillräckliga för att elever ska nå kunskapskraven eller när eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Lärarna uppger under intervjun att det finns elever på skolan som lärarna har lyft till elevhälsan flera gånger utan att elevernas behov av särskilt stöd har utretts. Lärarna ger exempel på att de i vissa fall har lyft elever redan i årskurs tre, och där eleverna numera går i årskurs fem, utan att utredningar har genomförts. Enligt lärarna beror detta bland annat på att skolan har haft neddragningar av personal, flera rektorsbyten och att elevhälsan inte har hunnit med arbetet fullt ut, vilket även bekräftas av elevhälsan vid intervjun. Lärarna berättar vidare att de gör pedagogiska kartläggningar som de lämnar till elevhälsan men att utredningarna därifrån inte kommer vidare. Elevhälsan uppger vid intervju att det är många elever som behöver stöd och att det nog finns elever på skolan som behöver mer stöd än de i dagsläget får. Rektorn uppger vid intervju att det finns ärendebud som lärarna ska skicka in till elevhälsan när de vill lyfta en elev men att detta inte har fungerat fullt ut på skolan samt att lärarna inte har fått rätt information och blanketter.

Av intervju med elevhälsan framkommer vidare att det under höstterminen 2021 har genomförts fyra till fem utredningar som har utmynnat i ett åtgärdsprogram. En representant från elevhälsan framför att hen inte tror att det ligger någon utredning på hans lista som väntar på att genomföras men att det däremot pågår utredningar. Rektorn uppger under intervjun att flera utredningar har genomförts samt att hen har kännedom om två elever som under våren 2022 ska utredas men att detta gäller utredning för annan skolform.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är

uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Det framkommer av utredningen i ärendet att lärare vid flertalet tillfällen och under lång tid har anmält elevers behov av särskilt stöd till rektor utan en utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd genomförts. Trots att elevhälsan och rektor uppgett att det genomförts en del utredningar av elevers behov av särskilt stöd har lärarna gett exempel på flera elever som fortsatt inte utretts. Skolinspektionens tillsyn visar således att rektorn inte säkerställer att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds när lärare anmäler att stöd i form av extra anpassningar inte längre är tillräckliga för att elever ska få möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Trygghet, studiero samt åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever framkommer att eleverna känner sig trygga på skolan och att det oftast är lugnt under lektionerna. För de fall det blir stökigt eller uppstår bråk så ingriper en lärare. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer samstämmigt att barnen upplevs som trygga, att det råder en bra studiero på skolan samt att skolans personal ingriper om studieron brister eller bråk uppstår.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av planen mot diskriminering och kränkande behandling från 2019/20 samt fick i samband med tillsynsbesöket ta del av en nyligen påbörjad plan som avser läsåret 2021/22. Av intervju med rektor framkommer att planen mot kränkande behandling inte är klar. Planen mot kränkande behandling som skolan har, och som avser läsåret 2021/22, saknar bland annat en aktuell översikt över de åtgärder som behöver vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en aktuell redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under

det kommande året. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer samstämmigt att det inte har bedrivits något aktivt arbete med planen under hösten 2021 och att arbetet med den nya planen precis har påbörjats.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

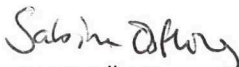
Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i skolenhetens målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling då det saknas en aktuell plan mot kränkande behandling som bygger på en uppföljning av elevernas upplevelse av trygghet och risker för kränkningar på skolan. En sådan uppföljning är nödvändig för att kunna sätta in åtgärder som möter behoven. Skolinspektionen kan även konstatera att den aktuella planen mot kränkande behandling inte är färdigställd och innehåller således inte alla de moment som den ska innehålla.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Färgelanda kommuns verksamhet vid Högsätters skola F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller rätten till särskilt stöd och skyldigheten att motverka kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Färgelanda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Maud Wilhelmsen deltagit.

Sabina Östling

Beslutsfattare

Linda Lundberg

Föredragande